

Trồng Lan Không Cần Tưới Nước

Trước hết tôi xin được nói đến cái duyên đưa tôi đến với hoa lan và sau đó sẽ chuyển dần đến đề tài “Trồng Lan Không Cần Tưới Nước”.

Số là trong năm tôi còn đang học ở lớp Đệ Nhị hay Đệ nhất gì đó, một người bạn thân của ba má tôi, từ Đà Lạt xuống tặng cho một khóm lan. Tôi còn nhớ rõ, cây lan này thật to và đẹp, có nhiều nhánh dài trên 50 phân, có chùng trên 100 bông màu tím và rất thơm vào lúc buổi trưa. Sau này tôi mới biết đó là cây Dã hạc mà người Bắc gọi là Phi điệp (*Dendrobium anosmum*).

Ba má tôi rất quý cây lan và giao cho tôi trách nhiệm tưới, vì tôi là con lớn nhất trong số 10 chị em. Mỗi tuần 2 lần, tôi phải bung chậu nước vo gạo lên lầu để tưới lan, rồi lại phải quét dọn sau khi nước chảy ra khỏi khóm lan. Tôi rất bực mình vì phải mất thì giờ săn sóc cây lan, lại thêm thau nước nặng nề, nếu nước đổ trên cầu thang là phải lau dọn ngay, nếu không sẽ có người bị trượt té. Khi đó tôi cần có nhiều thì giờ để học bài rồi còn lo giúp cho mấy đứa em học thuộc bài và làm bài tập.

Từ đó tôi không thích hoa lan nhưng sau này nhân đọc mấy bài của nhà văn Nhất Linh về thú chơi lan, tôi dần dần bớt ác cảm với loài hoa này và cho rằng đó là thú vui của những người dư dả thì giờ và tiền bạc. Tôi nghĩ không bao giờ có được hưởng thú vui trường giả đó. Sau này khi qua Mỹ, tôi có dịp ra chợ Tết và thấy có bày bán một số lan, nhưng giá quá mắc đành chỉ nhìn ngắm mà thôi. Nhất là trong thời gian này, tôi còn phải lo cho 2 con và 2 người em theo tôi vượt biên, phần khác còn phải lo kiếm tiền gửi về giúp gia đình 7 người còn lại cho nên dù có thích cũng đành chịu.



Dendrobium anosmum

Ảnh: Nguyễn Quang Thuyết



Cattleya Pink Passion

www.crazy-frankenstein.com



Lc. Melody fair

Khi Má tôi và các em tôi được qua Mỹ theo diện đoàn tụ, cậu Năm, anh của Má tôi, đến thăm và biếu Má tôi một chậu lan hoa rất lớn màu tím hồng, rất thơm. Sau này tôi mới biết là Cattleya Pink Passion. Nhìn chậu lan tôi tự hỏi hoa lan có thể đẹp đến như thế này ư? Tại sao trên đời này lại có thứ hoa đủ màu, đủ sắc và lại còn thơm như nước hoa nữa. Vì màu sắc và hương thơm quá quyến rũ, nên tôi bắt đầu chú ý và có cảm tình với lan. Sau đó, tôi đến chỗ bán lan thấy mấy chậu Cattleya sao mà sắc màu rực rỡ, hương thơm ngào ngạt cho nên cảm lòng không nổi tôi mua mấy chậu để trồng thử. Trong số đó có chậu Cattleya hoa màu tím hồng mà bà bán hàng bảo tôi đó là Cattleya Helen Brown. Sau này nhờ gia nhập Hội Hoa Lan, bác Bùi Xuân Đáng cho biết cây Cattleya Helen Brown có màu xanh lá cây và lưỡi màu tím đỏ. Thế là tôi lại có thêm kinh nghiệm về lan, không phải người bán lan nào cũng rành như anh Ngô Long đầu. Thú thật cho đến giờ phút này tôi vẫn mê các nạng Cát Lan hương sắc vẹn toàn. Có chậu sống và ra bông nhưng có vẻ không được khỏe vì mình thiếu kinh nghiệm. Có chậu chết ngum cù đeo lúc nào không biết. Tôi không thôi chí, đi hỏi loanh quanh và các hàng bán lan mà lan vẫn chết khá nhiều. Buồn 5 phút các bạn ạ!



Cattleya Sir. Jeremiath Coleman
Bùi Xuân Đáng



Bc. Memoria Helen Brown 'Red Lip'
www.orchidboard.com

Cuối cùng gặp anh Ngô Long tại Orchid Show ở Costa Mesa (khi đó chưa có Hội Hoa Lan Việt Nam). Tôi có mua của anh vài cây Cattleya và Trúc Lan. Anh rất tử tế và chỉ dẫn cho tôi nhiều kinh nghiệm trồng và săn sóc lan.

Một hôm tôi và cô em có đến chùa Bảo Quang dự lớp dạy trồng lan của bác Đáng, nhưng có lẽ khi đó chưa có duyên với lan nên con vi khuẩn “Lười huyền” cứ bám víu cho nên lại chẳng tham dự được. Lúc này mấy cây lan của tôi khởi sắc hơn nhiều. Mỗi ngày trước khi đi làm là tôi tưới lan và tìm xem có cây nào đâm chồi nảy lộc hay không? Nếu thấy được thêm một chồi non hay một nụ hoa còn e ấp núp dưới lá cây, tôi coi đó là một ngày sung sướng vô cùng, cũng như nuôi con mà thấy cháu mỗi ngày một bụ bẫm và lớn phồng lên. Một hôm, cô Lai Thị Tuyết làm việc cho một hội bất vụ lợi tại Trung Tâm Công Giáo và tôi là người của học khu Garden Grove gửi đến dạy lớp Anh ngữ ESL ở đó. Chúng tôi quen



nhau qua các sinh hoạt như tổ chức sinh nhật chung cho các hội viên, lễ Tạ ơn, Giáng Sinh hay Tết v.v... Tôi nhớ một hôm vào lúc chớm Thu, trong cơn gió nhẹ đã có chút gì se lạnh, cô Tuyết rủ tôi đến Hội Hoa Lan vào thứ Bảy sắp tới. Tự nhiên cơ duyên đã tới và nhận thấy trong thời khóa biểu hôm đó không có mục gì cho nên tôi vui vẻ nhận lời. Hôm đó tôi và cô em tên Huyền Chi cùng tới dự. Cũng xin nói thêm, cô em tôi lấy chồng họ Hà cho nên khi vào quốc tịch, đổi theo họ của chồng, cũng vì thế khi về VN, không hiểu làm sao mấy anh công an lại tưởng em gái tôi là nhà văn quân đội, ông Hà Huyền Chi, nên bị giữ lại 3 ngày tại khách sạn...



“Nhận Diện Người Tình” do chị Nguyễn Thị Nguyệt thật là quá hấp dẫn và thật vui. Vui nhất là khi mình đoán trật xa cả mấy cây số. Điều làm cho tôi vui là nhờ Bác, tôi có được một người cha tinh thần, cũng như các bạn mới luôn luôn sống hòa đồng với nhau và thăm hỏi nhau về lan của mình và của bạn. Mỗi tháng tôi nhìn vào tờ lịch mong cho chóng đến ngày họp. Tôi như bị cuốn hút vào trong Hội, lại còn những buổi họp Ban Chấp Hành nữa, vui ơi là vui. Ăn uống, họp hành xong là xin nhau cây này một nhánh, cây kia một cành (cây cảnh thôi, không có hoa lan mà ham). Lại còn mang thức ăn về vì quá nhiều vì lòng gia chủ hiếu khách lại thêm bạn bè mang đến góp vui.

Thực lòng mà nói chưa bao giờ tôi đến với một hội đoàn nào mà được vui vẻ như vậy. Xin tất cả hãy cho một tràng pháo tay thật nồng nhiệt để cảm ơn Bác đã giúp cho chúng ta thêm đậm thêm tình người nơi đất khách.

Những chậu lan của tôi thường đem tới hội để các anh chị em có dịp thưởng lãm chung, có khi được giải nhất cũng có khi chỉ được giải nhì hay giải ba. Dù cho không thắng giải nào cũng chẳng sao, vì mục đích của chúng ta mang hoa góp phần chung vui với mọi người, tô điểm cho đời thêm đẹp, thêm tươi. Có lúc hoa tàn vào đúng ngày họp, cho nên đành tay không đến hội hoặc có khi luyến tiếc sao lan lại chỉ nở sau ngày hội và cũng có những lúc cả tháng chẳng có bông nào làm duyên cho vườn lan thêm sắc.

Từ đó đến nay với tư cách là Hội Viên Vĩnh Viễn, mỗi tháng tôi thường tới hội thường xuyên hơn để học cách trồng lan, để vui chơi với bạn bè, để học vẽ hoa lan và có thêm một thú vui tao nhã. Tôi đã học hỏi được rất nhiều kinh nghiệm do các anh chị trong hội chia sẻ với nhau qua những bài nói chuyện thật là dí dỏm. Nhất là bài





Năm ngoái khi dọn về nhà mới, tôi bận phải dọn dẹp nhà cửa cho nên không còn đủ thì giờ để chăm sóc những cây lan. Để dưới dàn cây (patio lợp bằng tôn do người chủ cũ để lại và tôi chưa có thì giờ để thay lại bằng gỗ), lan của tôi chết dần dần, vì khô héo vì quá nắng và quá nóng. Khi nhận ra tôi thật đấm nước nhưng cũng không cứu vãn được một số lớn đã qua khô héo. Vậy mà thị xã Westminster đã cảnh cáo là chúng tôi đã xử dụng quá mức được cho phép và nếu cứ tiếp tục phải trả giá gấp 3 lần cho lượng nước phụ trội, lần thứ hai còn vi phạm sẽ bị cúp nước một ngày và lần thứ 3 sẽ bị cúp nước năm ngày một tuần. Tôi là người mạng "Mộc" cũng như cây cần phải có nước! Một ngày không có "Em" cũng đủ chết "Ngộ", hưởng hồ gì là 5 ngày.



Tháng 8 vừa qua tôi có mời Ban Chấp Hành đến họp tại nhà và ai cũng cho là lan của tôi thiếu nước, phải tưới thêm nhiều nữa. Lúc này tôi đã làm patio mới bằng gỗ bên trên có lưới che cho đỡ nắng. Hôm đó có Bác và nhiều anh chị em tới dự trong đó có anh Nguyễn Thanh. Anh lấy từng chậu ra xem và bảo tôi phải tưới nước cho thật đẫm không thì lan sẽ chết dần hết. Nói là làm, lúc đầu anh chỉ tưới mấy chậu Cymbidium vì những chậu này khô hơn cả.

Sau khi dùng bữa, BCH hoạch định chương trình nói chuyện trong những tháng tới: Tôi sẽ nói chuyện vào tháng 10 và anh Thanh vào tháng 11. Nhưng nhìn quanh chẳng thấy anh đâu cả, chị Kim Nhung dẫn tôi ra vườn. Một quang cảnh thực là cảm động diễn ra trước mắt tôi. Anh Thanh đang tưới từng chậu lan một và khi thấy tôi anh nhắc đi nhắc lại 2-3 lần là phải tưới cho thật đẫm. Xin thành thực cảm ơn anh thật nhiều.

Không ngờ anh là một người yêu lan đến như vậy, thấy lan của người khác khô héo anh động lòng trắc ẩn và ra tay nghĩa hiệp. Tôi hứa từ nay sẽ tưới bón đều đặn và chăm sóc những cây lan cẩn thận hơn.

Đề tài "Trồng Lan Không Cần Tưới Nước", đó chỉ là muốn thu hút sự chú ý của mọi người, vì phần đông chúng ta hiểu lầm ý nghĩa của câu mà bác Đáng thường nói: "90% lan chết vì tưới quá nhiều" nhưng thực ra là tưới quá thường xuyên, mỗi ngày một chút mà quên hẳn trong các bài nhan nhản những câu: "Tưới thật nhiều và thật đẫm khi lan mọc mạnh và bớt tưới nước vào mùa Thu-Đông". Do đó lan của chúng ta phần lớn đều thiếu nước.

Nhưng thực ra cũng có những loài lan không cần tưới nước, hoa vẫn nở quanh năm mà không bao giờ tàn “Everblooming, Everlasting Orchids” do bác Đáng khổ công nghiên cứu. Các bạn muốn có những loài lan bất tử này xin liên lạc với tôi hay ở lại sau phiên họp của những tháng chẵn sẽ được tặng miễn phí. Và đây là cây lan không cần tưới nước bón phân đầu tiên của tôi.

10-2009
Cao Ánh Tuyết

